

2020-01-29

B E S L U T

FI Dnr 20-921

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Kontracykliskt buffertvärde

Finansinspektionens beslut

Finansinspektionen beslutar att inte ändra det kontracykliska buffertvärdet och fastställer det därmed till 2,5 procent. Det innebär att Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:33) om kontracykliskt buffertvärde inte ändras.

Ärendet

Finansinspektionen (FI) ska enligt 7 kap. 1 § lagen (2014:966) om kapitalbuffertar fastställa ett kontracykliskt buffertriktvärde och ett kontracykliskt buffertvärde varje kvartal.¹

Syftet med den kontracykliska kapitalbufferten är att upprätthålla och stärka bankernas motståndskraft när systemriskerna ökar. Buffertkravet ska sedan kunna sänkas eller helt tas bort vid en finansiell kris eller när omständigheterna i övrigt motiverar en sänkning. Det frigör kapital som ger bankerna utrymme att i högre grad upprätthålla sin utlåning och därmed mildra en nedgång i ekonomin.

Den senaste gången FI beslutade att ändra det kontracykliska buffertvärdet var den 18 september 2018. FI beslutade då att höja det kontracykliska buffertvärdet från 2 till 2,5 procent.² Detta värde började tillämpas den 19 september 2019.

Finansinspektionens bedömning

Det tredje kvartalet 2019 ökade hushållens och de icke-finansiella företagens samlade skulder med 6,5 procent i årstakt. Det är oförändrat jämfört med föregående kvartal och 1,5 procentenheter lägre än då FI senast ändrade buffertvärdet. Detta medförde att de totala skulderna under det tredje kvartalet

¹ Det kontracykliska buffertvärdet ändras i multiplar om 0,25 procentenheter. Det finns inget maximalt buffertvärde men automatisk reciprocitet gäller enbart upp till 2,5 procent.

² FI (2018), *Ändring av föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde*. Publicerad på fi.se den 18 september 2018, FI Dnr 18-11833.

2019 uppgick till 163,4 procent av BNP, vilket är 3,3 procentenheter högre än samma kvartal föregående år och 12 procentenheter högre än samma kvartal 2016.

Tillväxttakten för icke-finansiella företags totala skulder uppgick till 8,2 procent under tredje kvartalet 2019. Det är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående kvartal. Icke-finansiella företags marknadsfinansiering låg bakom ökningen. Medan årstakten för marknadsfinansieringen steg med 1,7 procentenheter till 13,4 procent minskade tillväxttakten från svenska monetära finansiella institut (MFI) med 0,8 procentenheter till 5,0 procent i årstakt. Tillväxttakten för hushållens skulder uppgick till 5,0 procent det tredje kvartalet 2019. Det är oförändrat sedan föregående kvartal. Att hushållens skulder under 2019 har växt i linje med hushållens disponibla inkomster innebär att riskuppbyggnaden har minskat. Kreditgapet, beräknat enligt Baselkommitténs standardmetod, ökade marginellt jämfört med det andra kvartalet och uppgick till 2,6 procentenheter det tredje kvartalet 2019. Det innebär att det kontracykliska buffertriktvärdet fastställs till 0,18 procent.³

I december höjde Riksbanken reporäntan till 0 procent. Trots höjningen är det allmänna ränteläget fortsatt lågt. Efter att ha minskat under större delen av 2019 ökade riskpremierna något under hösten 2019. De är fortsatt på en något högre nivå jämfört med de låga nivåerna då FI senaste ändrade buffertvärdet, särskilt för företag med sämre kreditvärdighet. Sammantaget bedöms de finansiella förhållandena vara fortsatt expansiva. Bostadspriserna ökade marginellt relativt hushållens disponibla inkomster under det tredje kvartalet 2019. Det är den första ökningen sedan det första kvartalet 2017. I december 2019 växte bostadspriserna med 4,5 procent i årstakt. Fortsätter bostadspriserna att öka snabbare kan utlåningen till hushållen komma att öka snabbare framöver.

FI:s modellprognos visar dock att hushållens skulder förväntas att fortsatt växa något långsammare framöver. FI:s prognos visar på att de totala skulderna under det närmaste året kommer att växa något långsammare än under tredje kvartalet 2019. Det drivs främst av att de icke-finansiella företagens samlade skulder förväntas växa långsammare.

Sammantaget tyder indikatorerna på att systemriskerna i det finansiella systemet är fortsatt höga. FI bedömer därför att det kontracykliska buffertvärdet på 2,5 procent ska bibehållas i syfte att bankerna fortsatt ska ha en tillfredsställande motståndskraft. FI har även beaktat tidigare

³ Det bör noteras att buffertriktvärdet är bäst lämpat som indikator för eventuella ökning i buffertvärdet, inte sänkningar.

kommunicerade förändringar av kapitalkraven i bedömningen. Mot bakgrund av den samlade utvecklingen beslutar FI att inte ändra det kontracykliska buffertvärdet och fastställer det till 2,5 procent.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Erik Thedéen efter föredragning av analytikern Viktor Thell. I den slutliga handläggningen har även analytikern Niclas Olsén Ingefäldt och chefsekonom Henrik Braconier deltagit.

FINANSINSPEKTIONEN

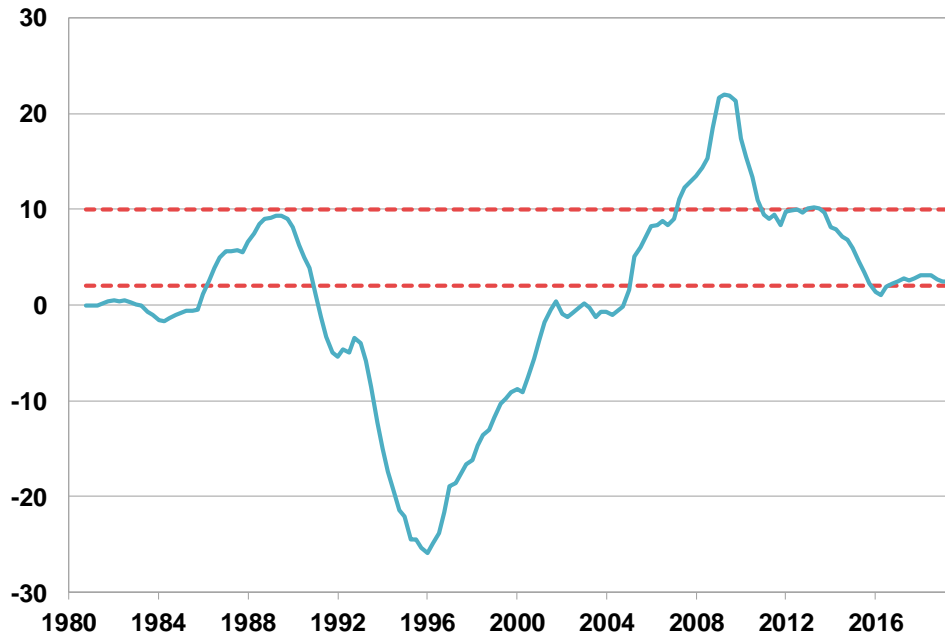
Erik Thedéen
Generaldirektör

Viktor Thell
Analytiker

Bilaga 1: Indikatorer

1 Kreditgap enligt standardmetoden

Avvikelse från trend i procentenheter

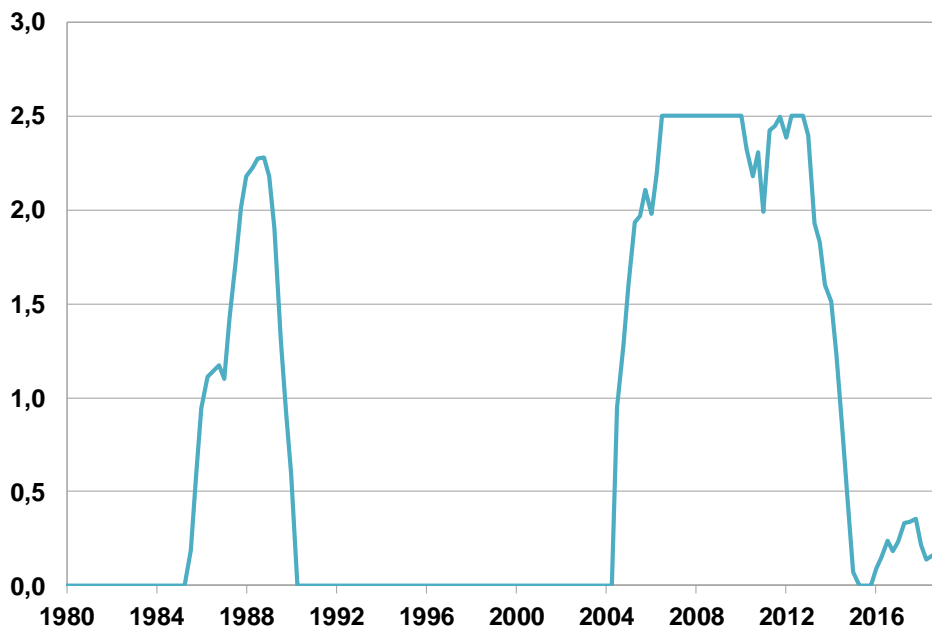

Anmärkning: De streckade linjerna visar de tröskelvärden (2 respektive 10 procent) som enligt standardmetoden används för att omvandla kreditgapet till ett buffertriktvärde.

Källor: FI och SCB.

2 Buffertriktvärde enligt standardmetoden

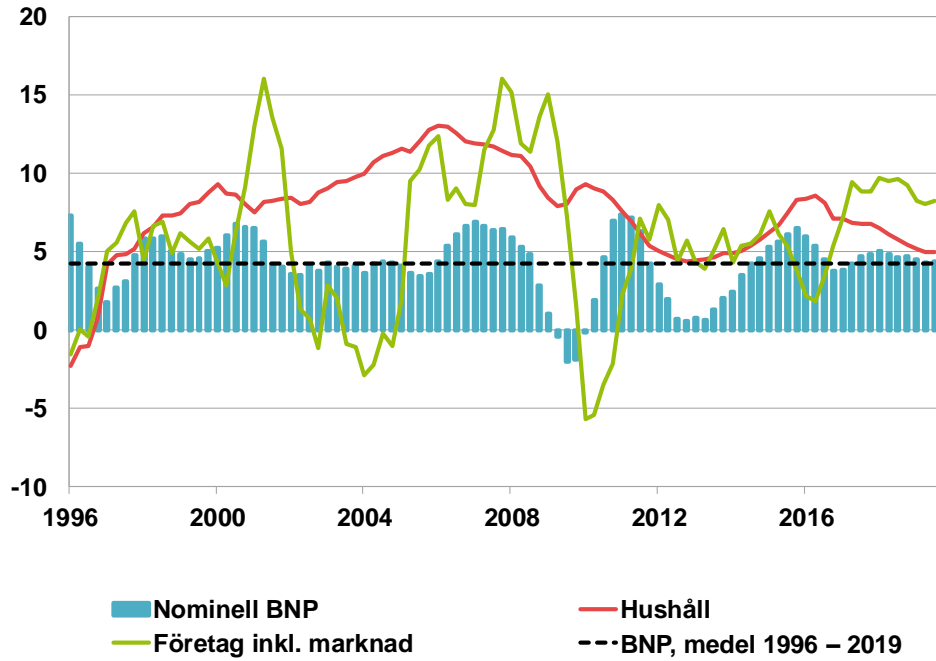
Procent

Källor: FI och SCB.

3 Utlåning till hushåll och företag samt nominell BNP

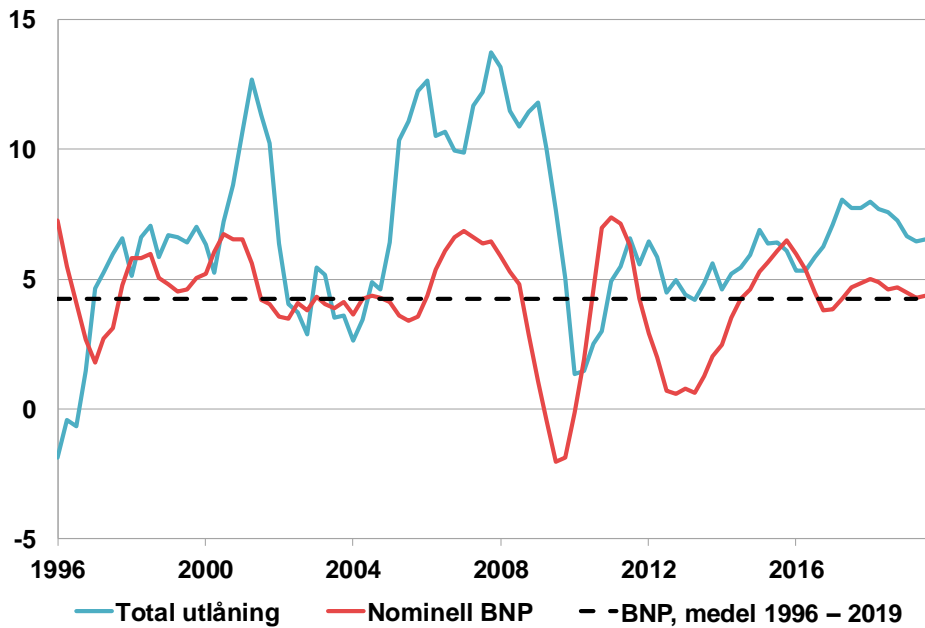
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

4 Total utlåning och nominell BNP

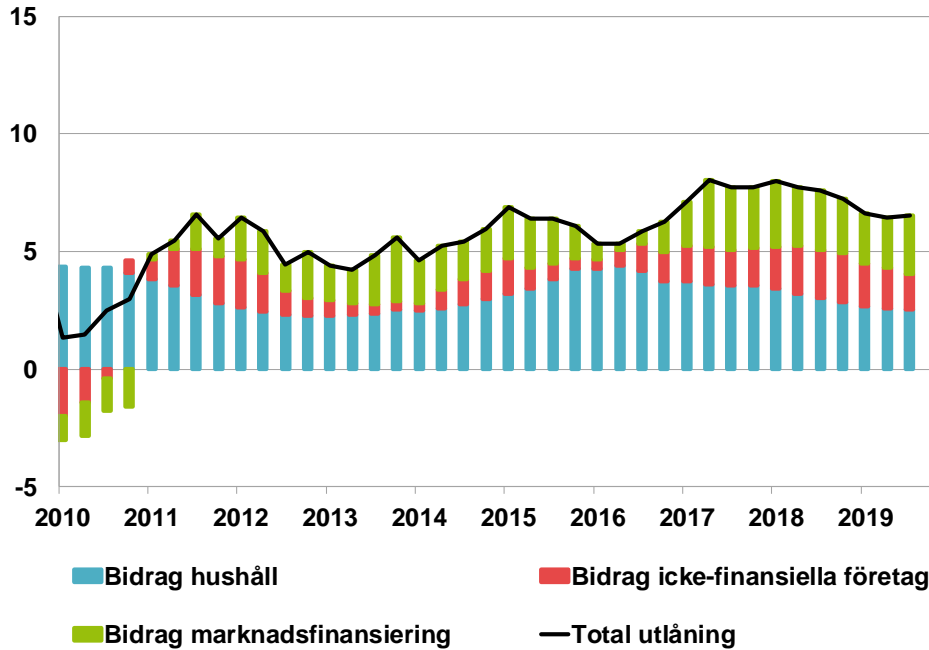
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

5 Bidrag till total utlåningstillväxt

Årlig procentuell förändring

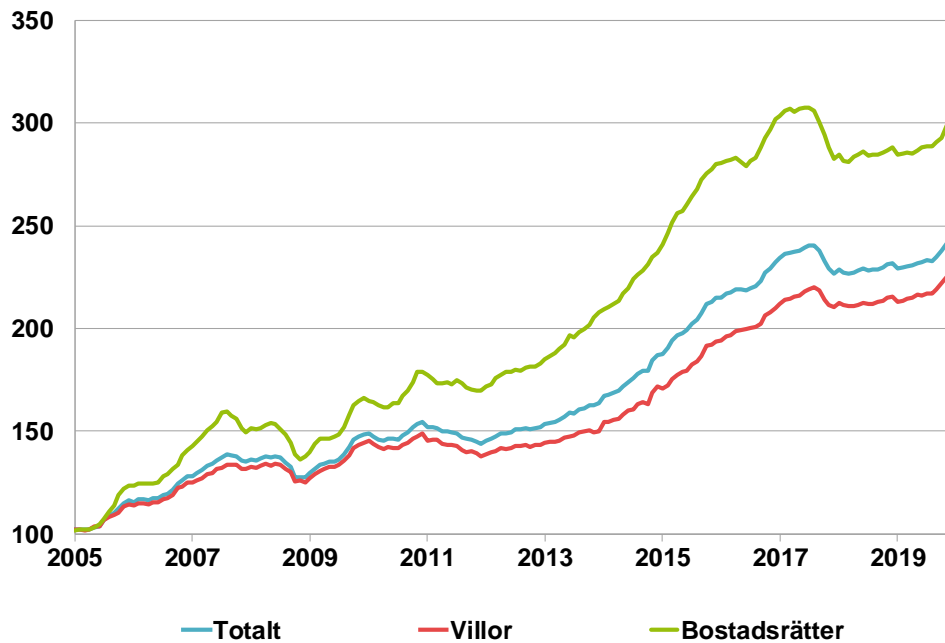

Anmärkning: Avser total utlåning till hushåll och företag samt deras bidrag till den årliga procentuella tillväxttakten. Bidrag icke-finansiella företag avser MFI:s utlåning till icke-finansiella företag.

Källor: FI och SCB.

6 Bostadspriser i Sverige

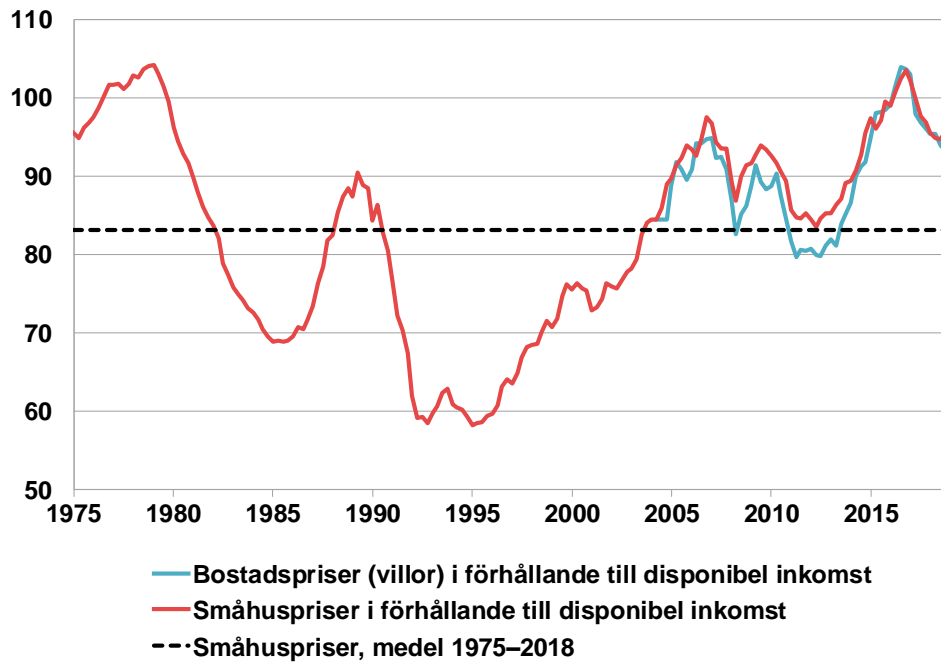
Index 100 = januari 2005

Källa: Valueguard.

7 Bostadspriser i förhållande till disponibel inkomst

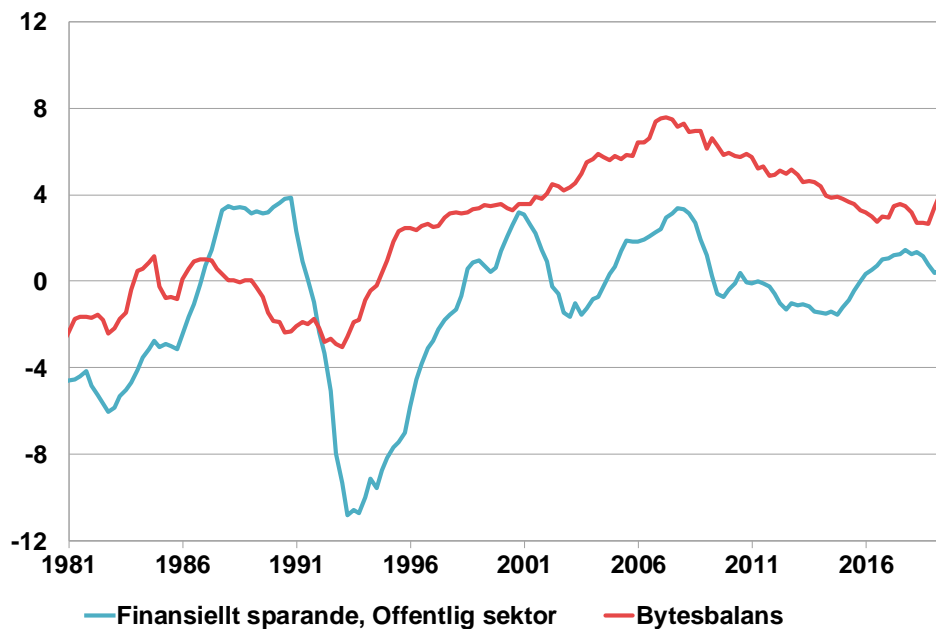
Index 100 = 1980

Källor: SCB och Valueguard.

8 Bytesbalans och offentligt finansiellt sparande

Procent av BNP

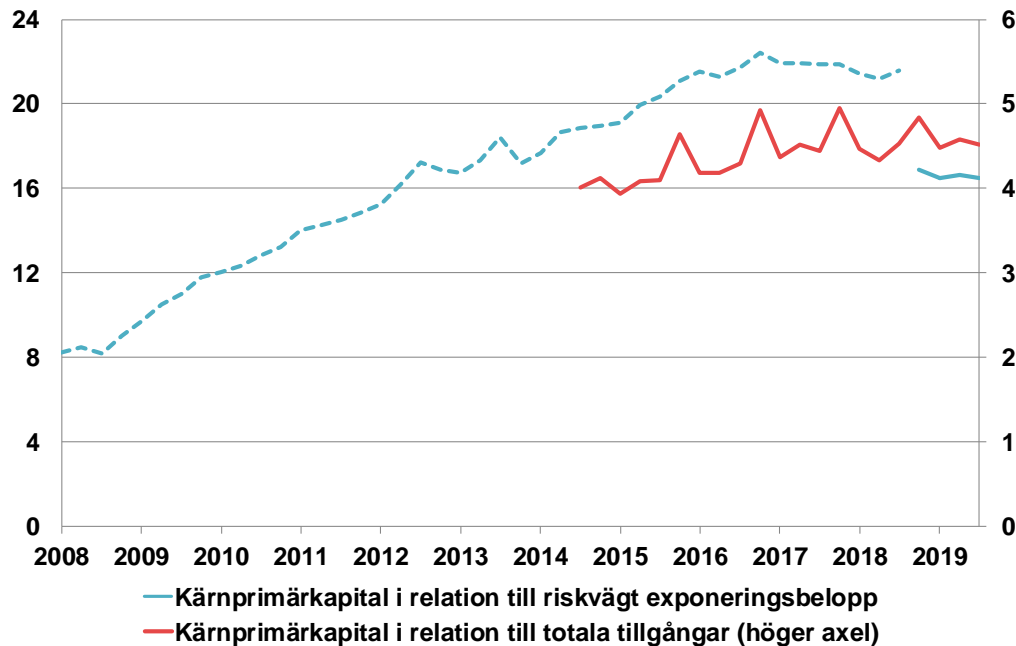

Anmärkning: Bytesbalansen är beräknad med hjälp av nationalräkenskaperna.

Källa: SCB.

9 Kärnprimärkapital

Procent

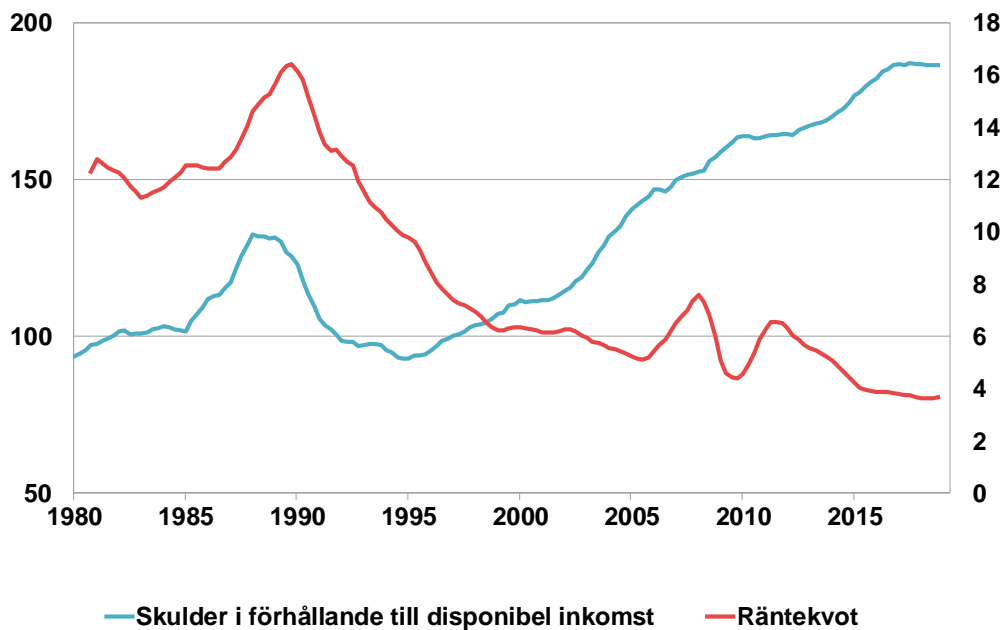

Anmärkning: Diagrammet visar ett oviktat genomsnitt för de tre svenska storbankerna. Sedan kv. 4 2018 tillämpas riskviktsgolvet för svenska bolån i pelare 1 inom ramen för artikel 458 i tillsynsförordningen. Ändringen innebär att det riskvägda exponeringsbeloppet ökade och att kapitalkravet i procent av riskvägt exponeringsbelopp minskade. Effekten på kapitalnivåer och kapitalkrav i kronor var begränsad. Totala tillgångar avser bankernas konsoliderade situation.

Källa: FI.

10 Hushållens skulder och räntebetalningar i relation till inkomst

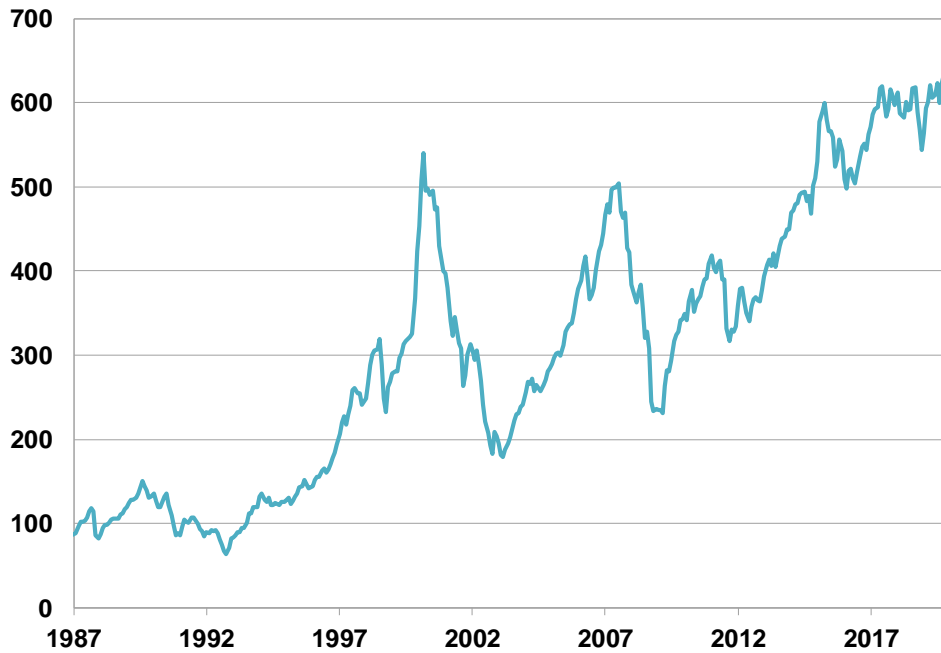
Procent av disponibel inkomst

Källa: SCB.

11 Reala aktiepriser

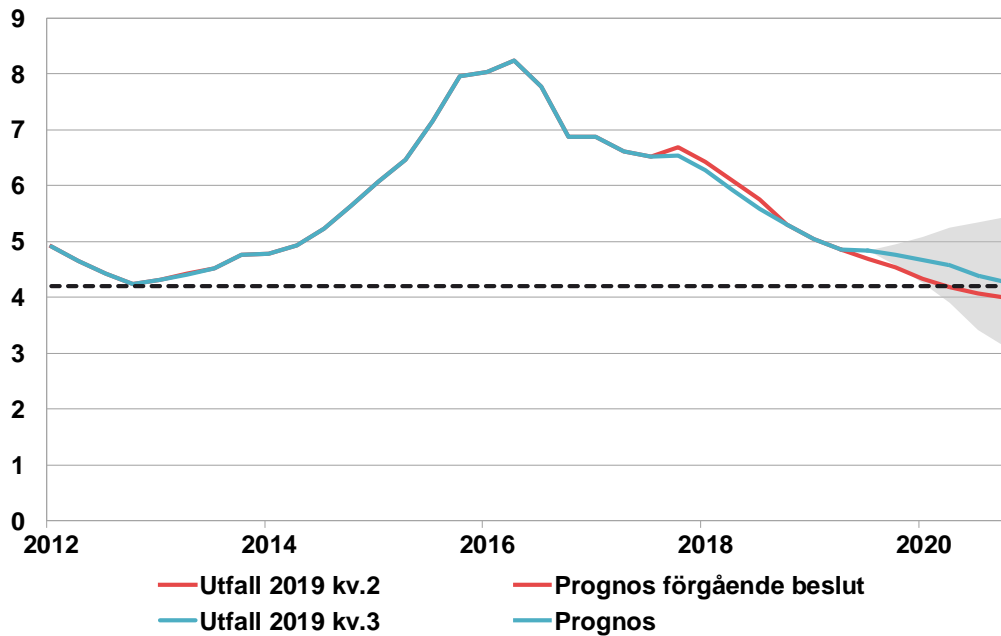
Index 100 = 1987

Källor: SCB och Refinitiv Datastream.

12 Prognos för utlåning till hushåll

Årlig procentuell förändring

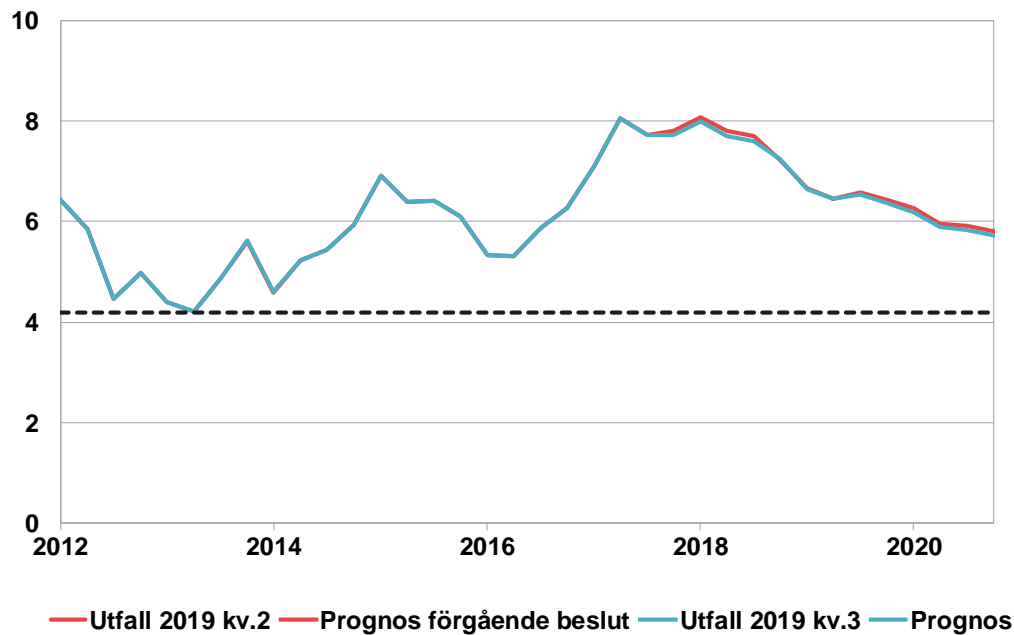

Anmärkning: Den svarta streckade linjen markerar genomsnittliga tillväxten i nominell BNP.

Källor: FI och SCB.

13 Prognos för total utlåning

Årlig procentuell förändring

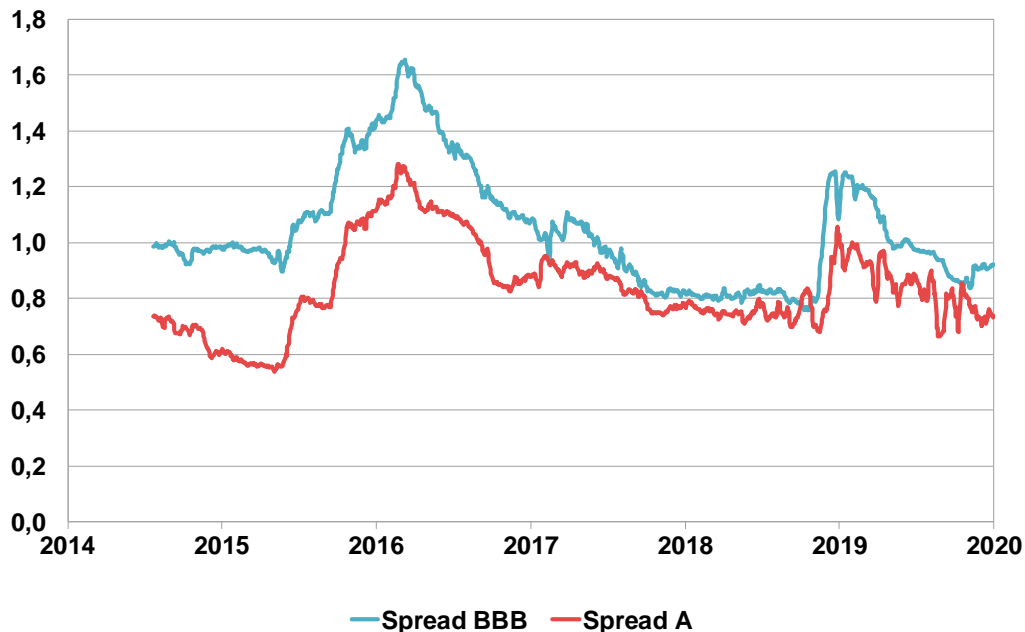

Anmärkning: Den svarta streckade linjen markerar genomsnittliga tillväxten i nominell BNP.

Källor: FI och SCB.

14 Svenska riskpremier

Procentenheter

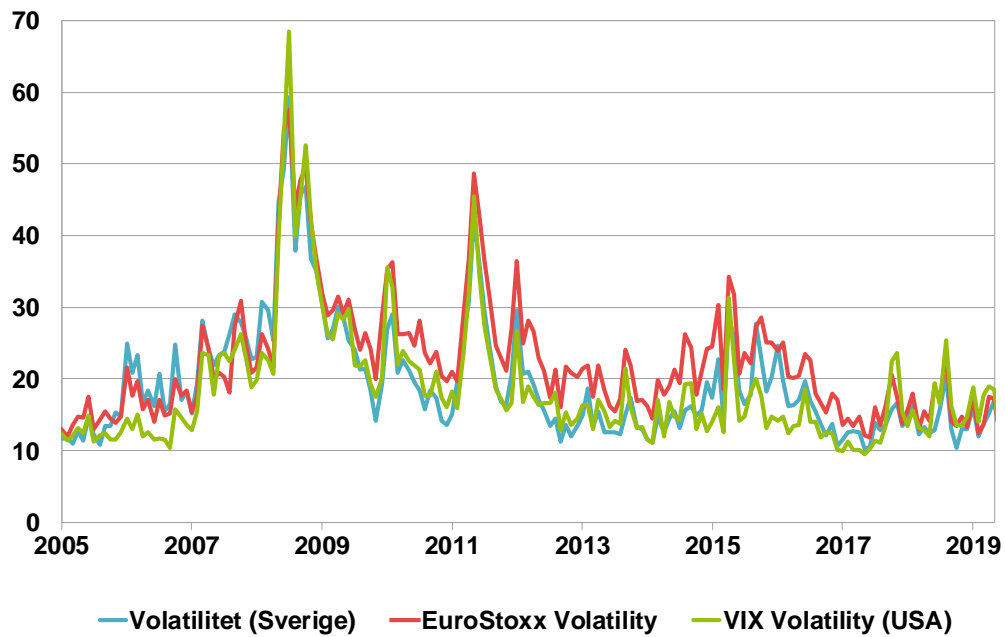

Anmärkning: Ränteskillnader för företagsobligationer med olika kreditbetyg i Sverige. Skillnaden beräknas mellan avkastningen för ett index av svenska företagsobligationer (Thomson Reuters Sweden corporate benchmark) med löptid på fem år och en svensk swapränta. Diagrammet visar fem tradingdagars glidande medelvärde.

Källa: Refinitiv Datastream.

15 Volatilitetsindex

Standardavvikelse

Anmärkning: Implicit volatilitet beräknad från indexoptionspriser. För Volatilitet (Sverige) används SIX Volatility fram till september 2018. Från oktober 2018 används istället ett medelvärde av OS30C implicita volatilitet beräknat för calls och puts.

Källa: Refinitiv Datastream.